

Strømsø prestegjeld

Ladestedet Strømsø på sydsiden av Drammenselvens munning vokste frem omkring 1600. Strømsø var da en del av Lier prestegjeld, og innbyggerne sognet til Frogner kirke. Da Bragernes fikk egen kirke 1628, søkte Strømsøs innbyggere dit. De fikk sine stoler i kirken og sine graver under kirkens gulv og på kirkegården. I 1667 fikk Strømsø sin egen kirke, som også ble anneks til Frogner og betjent av presten på Bragernes. Da Bragernes ble skilt ut fra Lier som eget prestegjeld 1723, ble Strømsø anneks til Bragernes. I 1811 ble Bragernes, Strømsø og Tangen slått sammen til byen Drammen, men først 1845 ble Strømsø eget prestegjeld. Samtidig ble Tangen, som tidligere hadde vært anneks til i Sande prestegjeld, lagt til Strømsø prestegjeld. I 1966 ble tangen skilt ut fra Strømsø som eget prestegjeld.

Fjell kirke i Søndre del av Strømsø prestegjeld ble innviet 1984.

Strømsø kirke

Kirkebygget og dets utstyr ble bekostet av handelsborgere på Strømsø, som senere holdt den vedlike. Midler til kirkens vedlikehold kom også inn i form av leie av stolestader, pulpiturer og gravsteder i kirken. I 1856 kom man overens om at kommunen skulle ha det økonomiske ansvar for kirken.

Da Jarlsberg grevskap ble opprettet 1678, fikk greven kallsretten til alle grevskapets kirker. Strømsø var en del av grevskapet, men kirken var anneks til Bragernes, som ikke tilhørte grevskapet, og ble betjent av en geistlig som samtidig var kapellan hos Bragernes-presten. Det ble derfor bestemt at kallsretten til Strømsø kirke velselvis skulle tilhøre kongen og greven. I 1728 ga greven denne rett fra seg.

I 1664 hadde innbyggerne på Strømsø søkt kongen om å få reise en kirke på Strømsø, fordi det ofte kunne være vanskelig å komme over elven til Bragernes kirke. I kongens svar av 31. des. samme år gir han tillatelse til at "... Strømsøes bebyggere maa på egen bekostning indhegne dend pladtz som fordem paa Strømsøe war til en kirke affridtzt och Deputerit, eller och anden pladtz om nogen der paa øen Beleiligere findis, som de for det første Kunde brugge til en Kirckegaard och siden saa snart mueligt en Kiercke der paa opbygge efftersom deris formue der paa øen kunde strecke til eller oc, aff huis andre frjuilligen Dertil aff Christ guddeligst gemyt wille giffue, hvor gudtstienniste undertiden Kunde forrettis sampt morgen og aften bøn saauel som andere guddelige øffuelser holdis. Dog saa at samme Kierche Bitiennis off sognepresten eller Hans Medtienner paa Bem^{te} Bragernes, saaledis at samme prest sig ey med Rette offuer nogen sin rettigheds formindskelse der offuer skulle kunde haffue at Beklage." Kirken ble bygget på en flate på sydsiden av elvemunningen. Byggearbeidene startet 1665, og 6. mai 1667 kunne den innvies. Den ble kalt Hellig Korskirke. Tollforvalter Daniel Knoff administrerte pengeinnsamlingen og byggevirksomheten, og etter at kirken var tatt i bruk fungerte han som kirkens fremste verge.

Kirkegården ble innviet 1665. Den hadde da innhegning med plankegjerd som fikk 4 porter med tegldekket tak båret av stolper. I 1709 ble plankegjerdet erstattet med tegldekket mur. Samtidig ble det satt opp en stor muret port mot nord ut mot gaten som førte ut til elven. Da borgervæpningen ble opprettet 1823, hadde den sine øvelser på en løkke bak kirken, hvor et telthus ble oppført.

Bygningen

Kirken er oppført av tømmer som er kledd utvendig og innvendig. Den har korsformet grunnplan, og koret opptar østre korsarm, som er ca. 16 m brede. Takene bæres av åser og loftsbjelkene understøttes av to rader av stolper fra kirkegulvet. De 4 midtre stolper bærer en takrytter over krysset. Inntil korets østgavl er tilføyet et sakristi, mens våpenhus er reist foran portalene i de 3 øvrige korsarmers gavlvegger. Kirken ble omfattende forandret 1839–43 etter planer utarbeidet av arkitekt Chr. H. Grosch og fremtrer nå som en av landets mest klassisk pregede tømmerkirker.

Vegger. Kirkens vegger står på grunnmurer av natursten som er pusset utvendig. Da kirken ble bygget, ble det anskaffet flere skipslaster med sten og adskillig kalk. Det ble også innkjøpt 10.000 hollandske mursten og 3000 store engelske mursten til muring av gravkamre under kirken. Disse ble delvis overdekket med hvelv, og det omtales vinduer i gravkamrene. En rekke murere under ledelse av Carsten Wulff Muremester oppførte gravkamrene og grunnmurene. Veggene er laftet opp av rundtømmer. Der hvor laftehodene er synlige har de brede liggflater som bare er litt smalere enn hodets bredde midt på. Oventil er korsarmenes sidevegger bundet sammen med loftsbjelker. Foruten laftetømmer ble det anskaffet bjelker, stolper og master, og det later til at det ble reist stolper i kirken som har understøttet takkonstruksjonen og takrytteren. Det nevnes at 12 tømmermenn arbeidet med byggingen av kirken. Tømmerveggene ble avstivet

med 18 strekkfisk 1682 av byggmester Jørgen Nielsen fra Christiania. I 1694 ble tømmerveggene utvendig skavet og tjærebredd, og 1702 fikk veggene utvendig bordkledning som ble tjæret. Samtidig ble de innvendige tømmervegger skavet og malt. I 1779 ble veggene reparert med strekkfisker, og 1790 meddeles at kirken har fått listekledning, gesimser og hjørnepilastre og at den er hvitmalt. Listepanelet og hvitmalingen er senere blitt opprettholdt. Det utvendige listepanel ble reparert 1839–43, og veggene fikk da sin nåværende gesims utvendig.

Interiøret ble sterkt forandret ved at de arbeider som foregikk etter Groschs planer 1839–43. Det preg kirkerommet fikk da, har det i store trekk beholdt siden. De takbærende stolper i kirken ble kledd inn med bord til åttekantede piler med klassiserende baser og kapiteler. Veggene strekkfisker ble innkledd til pilastre som korresponderer med pilarene. Veggfeltene mellom pilastrene fikk fyllinger trukket med lerret og omrammet av profilerte lister. Under vannrett profilert list i nivå med underkant av vinduene fikk veggen brystpanel med fyllinger. Oventil ble veggene avsluttet med profilert taklist. Koret ble laget ca. 2,5 m kortere med en skillevegg som avdelte birom i øvre del av østre korsarm. De frittstående stolper i koret ble fjernet. Koret ble rammet inn av ca. 1,25 m brede frembygg i hvert hjørne. Frembyggene går ca. 1,25 m frem i rommet og bærer nedförede blind-dragere.

Portaler. Da kirken ble bygget, fikk nordre, søndre og vestre korsarm portal i gavlen. Karmene til de tre døtrene ble laget av ek. Nordportalen ble kirkens hovedinngang, fordi den vendte ut mot Strømsøs hovedgate og bryggene. Mot denne gaten ble det murt opp en monumental kirkegårdsport 1709, og to søyler som flankerer kirkens nordportal og som omtales 1790, kan tyde på at denne var spesielt fint utstyrt. I 1839–43 fikk kirken nye portaler tegnet av Grosch. De har tofløyede, utadslående dører med 4 fyllinger i hver dør. Dørene sitter i rektangulære karmen som har gerikter med knappe empire-profiler.

Vinduer. Det ble levert 15 vinduskarmer av ek da kirken ble oppført. Senere beskrivelser tyder på at hver korsarm hadde ett vindu i hver sidevegg og to vinduer i hver gavlvegg. Alle vinduer måtte tas ut og settes inn igjen 1682 fordi de hadde forskjøvet seg. I 1777 ble vinduene forandret. Det ble satt inn 4 nye vinduer som var 5 alen høye og 3 alen bred. De gamle vinduene, som var lavere og bredere, ble gitt samme form som de nye, og hvert av vinduene fikk 35 blyinnfattede glassruter. Østveggen i østre korsarm har synlig tømmervegg innvendig, og her er det spor etter to symmetrisk plasserte vinduer som er ca. 2,5 m brede og høye og kan være opprinnelige. De har spor etter å ha vært forandret til ca. 1,90 m bredde og 3,10 m høyde, som svarer til det format vinduene fikk 1777. Vinduene beholdt dette format ved forandringene etter Groschs planer 1839–43. Da ble vinduene i østgavlen og vestgavlen gjenkledd, mens østre korsarm fikk i alt 3 vinduer i hver sidevegg. I alt ble det laget 18 nye vinduer, som svarer til dem kirken har i dag. De har to midtposter og en høytsittende losholt og i alt 18 tilnærmet kvadratiske glassruter. Dessuten fikk hver av de 4 gavler et lite vindu i røstet med 4 kvadratiske ruter.

Tak. Kirken fikk tegltekkt åstak ved oppførelsen, og det har den hatt siden. Åsene er lagt opp i korsarmenes laftede gavlvegger og i tilsvarende laftevegger over korsarmenes åpning mot kirkens midtrom. Åsene er av barked tømmer og understøttes av ett sperrebind i hver korsarm. Sperrere avstives med en hanebjelke og to skråstøtter fra loftsbjelkene. Da de frittstående stolper, som understøttet loftsbjelkene i koret ble fjernet ved forandringene i 1839–43, ble det lagt inn to hengverkskonstruksjoner som loftsbjelkene ble hengt opp i. Åsene bærer et bordtak av over- og underliggere. Ved oppførelsen ble det anskaffet 20.000 taksten som ble lagt på lekter. Takene er nå tekkt med rød teglsten.

Takrytter. Da kirken ble oppført, ble det også reist et klokketårn. Det er mulig at klokkene ble hengt opp i en støpul på kirkegården inntil takrytteren over kirkens kryssende sadeltak var ferdig. Materialanskaffelsene til tårnet, som bl.a. omfattet bjelker til bindingsverk, master og 8 sperrer, tyder på at det dreier seg om en takrytter med åttekantet hjelm. Byggmester Olle Wernerzen ledet arbeidet etter en modell han hadde utført. I 1688 gjennomførte byggmester Wolf Hofmand fra Christiania en omfattende reparasjon av takrytteren, men 6 år senere måtte han bygge helt ny takrytter og det er antagelig den som fremdeles står. Den har firkantet underbygg med bindingsverksvegger som hviler på bjelkefundament over loftsbjelkene. 4 frittstående stolper i kirkens midtrom understøtter bjelkefundamentet, som også bærer en midtmast. Et bjelkelag på underbyggets vegger bærer en stjerne som danner fundament for 8 gratsperrer og en midtmast. Den høye, åttekantede hjelmen går nedentil over i et slakere, firesidet tak. Den fikk fløy av forgylt kobber med årstallet 1694. Opprinnelig var hjelmens bordkledning dekket med seilduk som ble tjæret, men 1881 ble den tekkt med kobber. Underbyggets vegger har listepanel som ender mot en kraftig profilert gesims. Den ble malt gul 1748, men nå er takrytteren hvitmalt som kirken for øvrig.

Sakristi. Samtidig med at kirken ble bygget, ble det oppført sakristi, men det er uklart hvor det sto. I 1728 ble det erstattet med nytt sakristi som antagelig sto på korets sydside. På "Cart over Strømsø Kirkegaard fra 1807 har koret et utbygg på sydsiden med østvegg i flukt med korets østvegg. Veggene ble

laftet opp av tømmer som ble bordkledd og malt utvendig og innvendig. Sakristiet ble utstyrt med dobbelt dør og 6 vinduer. I 1830 ble det uttrykt ønske om å flytte sakristiet fra sideveggen til gavlveggen av koret. Ønske om å få nytt sakristi inntil korets østgavl ble imøtekommet ved forandringsarbeidene 1839–43, da det nåværende tilbygg ble reist på dette sted. Veggene ble laftet opp av tømmer og ble panelt utvendig og innvendig. Sadeltaket ble tekket med tegl. I 1892 ble det innredet rom for presten bak skilleveggen i østre del av østre korsarm, og 1900 ble sakristiet utstyrt med nye dører og 3 høye vinduer mot nord og innredet for å kunne tjene som møterom og kapell.

Våpenhus. Foran portalene i nordre og søndre korsarm ble det bygget våpenhus samtidig med at kirken ble reist, og det ble innredet gravkamre under våpenhusenes gulv. I 1732 omtales reparasjon av gulvet i vestre sval, som tyder på at det da eksisterte et våpenhus foran vestre korsarm. Et våpenhus bak alteret, som vises på kartet fra 1807 og nevnes 1821, kunne tyde på at det tilbygget inntil østre korsarms gavl, som sees på avbildningen fra 1760-årene, var et våpenhus. De to østre gravkamrene under koret har nemlig portal i østmuren. Portalene leder ut til en felles trapp som går opp mot øst og dekkes av det nåværende sakristi. Trappevangene er murt opp av teglsten og kan ha dannet fundament for sideveggene i et våpenhus. Restene av en eventuell østmur er også synlig. Hvis disse murer har båret et våpenhus, har det betjent gravkamrene og vært ca. 4 m bredt og ca. 5 m langt. Da kirken ble forandret 1839–43, ble de nåværende våpenhus foran nord- og sydportalen reist. De har streng, klassisistisk oppbygging med hjørnepilastre som bærer arkivtrav med stram gesims. De lave sadeltak har knapt fremsprang over fronton i gavlen. Under frontonen har gavlen rektangulært overlys over en tofløyet fyllingsdør. Et lignende våpenhus ble oppført foran vestportalen 1942.

Himling. Da kirken ble bygget, ble det lagt inn loftsbjelker tvers over alle korsarmene. I østre korsarm, koret, ligger bjelkene ca. 0,5 m lavere enn ellers i kirken. Under bjelkene ble det lagt inn trehvelv. Det nevnes at bordene til hvelvene i koret ble festet til buer. Østveggen i østre korsarm, som står upanelt, har spor etter to forskjellige hvelv. Det ene har bestått av to slake, sidestillede tønnehvelv som har gått øst-vest. Buetoppen har ligget an mot undersiden av loftsbjelkene, mens vederlaget i korets sidevegger har ligget like over vinduene, ca. 1 m lavere enn buetoppen. De to parallellt løpende hvelv har møttes midt i koret, og her har de vært hengt opp i en langsgående bjelke som har hatt opplegg i gavlveggen. Denne bjelken har vært understøttet av stolper fra gulvet. Det andre hvelvet har bestått av 3 sidestillede tønnehvelv med samme vederlagshøyde som det forrige. Hvelvene har vært båret av to langsgående dragere som har hatt opplegg i gavlveggen og vært støttet av stolper fra gulvet. I 1702 laget snekkeren Peder Elster ny himling i kirken. Det er mulig at han har tatt ned det todelte hvelvet og i stedet lagt inn det tredelte. Avstanden mellom de to bjelkene som har båret de tredelte hvelvene svarer til avstanden mellom de nåværende stolperrekker i kirken og tyder på at de delvis er blitt beholdt da kirken ble ombygget 1839–43 etter Groschs planer. Det er også mulig at de langsgående dragere som hvilte på stolpene også er blitt beholdt, men i nordre og søndre korsarm ble det satt opp nye stolper for nye dragere og bjelker. I koret ble derimot stolpene tatt vekk, og her ble det laget en vannrett trukket himling under loftsbjelkene. Himlingen har kraftig profilert list mot de brede dragere som rammer den inn på alle 4 sider. For øvrig har kirken himling som deles i felter av langsgående dragere og tverrgående bjelker. Dragerne og bjelkene er innkledd og profilert og korresponderer med de frittstående pilarer og veggens pilastre. Himlingsfeltene har vannrette speil som rammes inn av profilert list mot dragere og bjelker.

Gulv. Da kirken ble bygget, ble det anlagt gravkamre under store deler av kirken. Over gravkamrene ble det lagt ut bjelker til å bære gulvene og de stolper som støttet loftsbjelkene og himlingsbjelkene. Mens kirken for øvrig fikk plankegulv, ble deler av korets gulv lagt av importerte gule og sorte glasserte teglfliser i kalk etter at bjelkene først var blitt tjærebredd. Flisgulvet foran alteret ble reparert med nye glasserte fliser i 1744. Gravkamrene forårsaket setninger i gulvet, og 1779 måtte bjelkelaget skrus opp og undermures med pilarer. I 1821 ønsket man å legge nytt bordgulv på det gamle, slik at de lemmer som dekket nedgangen til gravkamrene ble skjult. Forandringen 1839–43 omfattet forsterkning av gulvbjelkelaget og pilastrene som bar det og innlegging av nytt plankegulv. Gulvene er nå lagt av smale planker. Korgulvet er hevet 4 trinn over gulvet i skipet.

Utvendige farger. Kirken hadde opprinnelig rødmalte tømmervegger. I 1780 klaget presten Hesselberg over ”den mørkerøde tjærefarve som stikker saavel fremmede som os selv i øinene.” Panelets eldste farver kjennes ikke. Bygningen ble hvitmalt 1925 med gesims, vindskier, vannbord og gerikter i grått og vindussprosser i rødt.

Smijern. Vindfløy oppsatt over nordre korsarm. Gjennombrutt av initialer BRS·BSD og årstall 1665 (Bent Rasmussen, som ydet bidrag til oppførelsen av kirken).

Interiør

Barokk-kirkens interiør ble totalt forandret i forbindelse med ombyggingen i 1840-årene. Altertavlens nattverdsmaleri ble beholdt, likeledes døpefonten, men korskillet med sin utskårne utsmykning og alle de innelukkede stoler og pulpiturer ble tatt ut

Den nye innredning ble gjennomført etter planer av Chr. Grosch. Langs nord- og sydveggen i koret står en løs langbenk med brystning foran. Døpefonten står på nordsiden i koret og prekestolen står på sydsiden i krysset, med innkledd oppgang langs korets sydvegger. De 3 vestre korsarmer har galleri ved vestveggen. Orgel er plassert på galleriet i vestre korsarm.

Elektrisk lys og oppvarming. Lysekronene ble montert for gassbelysning 1868, for elektrisk lys 1917, men brukes i dag med levende lys.

Sakristiet fikk kakkelovn 1838, og i 1856 ble det også satt inn kakkelovner i kirken. På foto fra ca. 1900 sees to høye etasjeovner med gjennombrutte dører. Ovnene ble erstattet av runde koksovner i 1908. Disse ble fjernet i 1976.

Farger. Barokkinteriøret sto med umalte vegger frem til 1704, da veggene ble malt lyserøde og hvelvet ble blåmalt. Arbeidet ble utført av Anders maler. Gulvet i koret var lagt med sorte og gule fliser.

Ved forandringene i 1840-årene fikk interiøret lyse empirefarger. Vegger og gallerier ble blekrøde. Korets vegger fikk forgylte lister. Brystpanelet, søyler og konstruktive ledd ble malt lysegrå med staffering i gull. Inventaret ble malt i nyanser av grått med staffering i gull.

I tidens løp har fargene undergått visse forandringer. Altertavlens ramme og alterringen har vært malt i mahognyfarge, men fikk sin nåværende grågule farge etter forslag av Domenico Erdmann. Veggene ble i 1913 malt grønne etter anvisning av ark. Chr. Arbo. Men ved restaureringen i 1950-årene, ledet av ark. Arnstein Arneberg, tok man igjen opp empirens fargebeholdning. Veggene som var blitt kledd med ny strie, ble malt rosa, og treverket ble malt i nyanser av grått med stafferinger i gull.

Inventar

Alter og altertavle er oppført i ett. Alteret er bygget ut på baksiden og forlenget med pidestaller til hver side. De gamle alterstaker er plassert på pidestallene. Fronten har fyllinger med profilert belistning, men sentralpartiet dekkes av antependium. Høyde 111 cm. Samlet lengde 426 cm. Største dybde ca. 130 cm.

Altertavlen har stort maleri av nattverden, malt av Karel van Mander 1667, anskaffet fra København av Daniel Knoff for 200 rdr. Selv forærte Knoff 100 rdr. til innkjøpet. Maleriet gjengir nattverdets innstiftelse av Rubens' type. Det er i dype, brune toner, med sterke lys- og skyggeeffekter. Maleriets bredde 195 cm.

Rammen til alterbildet ble utført av Anders (Paaske) snekker og "bilthuggeren i Christiania", antagelig Christopher Ridder. Angivelig var det flere skulpturer på rammen, bl.a. Maria og en "apostel" (trolig Johannes). Staffering av rammen ble utført i 1691 iflg. innskrift nederst: "Gud til Ære og Hans Huus til Prydelse er dette Altars klædning samt Altar-Tavlens Staffering bekostet og forært av Baltzerb Andersen Bredbro og hans Huustro Apollone Michelsdatter Kraft. Anno 1691."

I 1843 fikk alterbildet sin nåværende ramme, utført etter tegning av professor G. F. Hetsch i København. Rammen har utspart bue over maleriet og er utformet med lav gavl som tas opp av pilaster på hver side. Den er smykket med antikiserende motiver i støpt masse. Gavlen har kors på toppen og bord med liljer og blader langs kanten, dessuten en smal frise med ranke og rosetter. Sviklene ved storfeltet har rosett-motiver. Pilastrene er kraftige og har høy akroteribekroning i fronten, lavere palmettmotiv til sidene. Skaftene er inndelt av lister som danner smale fyllingsmotiver, prydet med rosetter og palmetter. Predellaen har innskrift med separat skårne bokstaver: "Dette gjører til min ihukommelse." Farger: Alter og altertavle har opprinnelig vært malt i stengrått med ornamenter og lister i gull. Senere ble det malt opp i mahognyfarge. Etter forslag av Domenico Erdmann ble treverket malt i lyst gulgrått og denne fargebeholdning er senere beholdt.

Knelepute * (* etter en gjenstand betegner at den er forsvunnet)
for alteret ("Hynde af Røt Lær") inventarliste 1738/39.

Alterring fra 1844. Flatbuert med slanke, dreiede balustre, anbrakt fire og fire mellom smale, konsollformede støtter. Lukning på hver side av alteret. Håndlist og knefall er trukket med skinn. Farge som alteret.

Døpefont (kat. 1901 nr. 372). Ny «funt» skulle foræres 1665 og i 1668 refereres det at Daniel Knoff ville gi 10 rd. på sin hustrus vegne til en døpefont. Muligens gjelder dette deler av den nåværende døpefont som har årstall 1683. Den er av forgyllt bronse, er blitt attribuert til Christopher Ridder, men er trolig bare blitt supplert i Norge. Den består av 8-kantet kum, båret av Johannes-figur, og 8-kantet fot. Delene er støpt

separat og sammenholdt innvendig av jernstang. Kummen har separat støpte englehoder på 4 sider. De er skrudd fast med store nagler og dekker hull i kummens sider. Hullenes opprinnelige funksjon er uviss. Kummens dekkplate har innskrift med sirlige bokstaver i kronet bladkrans: «IHVER HVID APPELONE NORING JACOBSDATTER 1683». Johannes er usedvanlig skulptural og velformet, antagelig hentet hjem fra Tyskland eller nederlandene. Hodet er modellert med fine trekk og sirlig behandlet hår og skjegg. Kjortelen har skarpe foldekast. Han står avlastet på puteformet plint, holder en bok inn mot brystet og peker på lammet ved sin side. Figuren er omgitt av 8 grove, separat støpte bruskbøyer, som sitter to og to over hverandre. Foten er 8-kantet, avtrappet og bæres av 8 flate kuler. Øvre del av foten er hvelvet og forsynt med separat støpte brede, grove akantusblader med brusksvernsnitt etter midtstilken. Fotens flater er ornert, den ene med gravert blomsterranke, den andre med enklere rankeformer, utført ved prikkornering. Høyde. 102 cm. Dekkplate diameter 68 cm.

Vigselskapellet er innrettet med døpefont, antagelig fra siste del av 1800-årene, antagelig utført for profant formål, utskåret, med putto som stikker en delfin. Sokkel med 4 ben. Høyde 88 cm.

Korskille * omtales i barokkinteriøret. Det hadde utskåret «Løv-Værk og Zirater samt Hans Mayestæts Ziffer» og under dette innskrift: «Til Guds Ære og Kirkens Prydelse haver Peder Willumsen og hans Hustrue Birgitte Albretsdatter dette ladet bekoste Ao. 1699».

Prekestol *, ifølge innskrift utført i Holland og forært av borger og skipper Niels Rasmussen og hustru Marthe Nielsdatter. Muligens var dette i 1687, idet man da festet en lysarm til søylen ved prekestolen (Hesselberg, s. 56). Prekestolen var av eik med skårne figurer og ornamentikk. Den fikk i 1756 et rødt fløyels klede * «med Sølf Galuner om» og med et grønt overtrekk.

Timeglass * nevnes 1738/39.

Prekestolhimling *. Av denne er bevart en due og en akantuskrans som har vært festet til undersiden av himlingen. (Drammens Museum nr. 354.) Skurden har vært staffert og forgyldt. Diameter 95 cm.

Prekestol fra 1844, tegnet av Grosch. Klassisistisk med uregelmessig polygonal form, 3 brede sidefelter (49-49-59 cm) og 3 smalere hjørnefelter. Feltene har fylling i enkelt ramverk. Øverst, under den brede svungne kronlist, et smalfelt med små rosetter. Nederst smalfelt med separat skåret à la grecque-bord og en bladvulst. Kraftig innkledd fot, profilert øverst og nederst, smalere enn korpus, men med samme planform. Foten står på en platting som er bygget frem ved siden av trappen til koret. Farver: korpus har grågule fyllinger, lys beige ramverk, forgylte ornamenter, foten grå.

Bokstol * (inventarliste 1738/39).

Lesepult, muligens fra annen del av 1800-årene. Kasseformet med skråbrett. Forsiden utskåret med to putti på hver side av en bladkrans. Bæres av balusterformet søyle og fire ben. Brunmalt.

Benker. Ifølge kirkens fundats skulle alle som ydet bidrag til kirken i form av penger eller materialer, til gjengjeld få stolesteder, evt. pulpiturer, og gravsted i kirken. Rettighetene gjaldt også for deres barn og barnebarn. Fundatsen har også en plan som viser hvordan stolene var plassert langs midtgangen og i korsarmene. Stoldørene ble forsynt med malte nummer av Anders maler i 1696. (Alsvik, s. 38.) Det ble også satt opp pulpiturer * langs veggene. Anders snekker laget to pulpiturer «med preste- og degnestoler udi» 1665. Disse må ha stått i koret. Knoff og Willum Mechlenburg fikk pulpiturer i koret, over sine gravkamre, og forvalter Hans Grønbech fikk pulpitur like ved orgelet.

En stol var forbeholdt stattholderen Ulrik Frederik Gyldenløve og frue. Muligens sto den i krysset, vis-à-vis prekestolen. I 1676 ble arbeidet med reising av et spesielt fornemt pulpitur påbegynt i nordre korsarm. Det hadde 12 dreiede piller, 10 dreiede knapper og vinduer av glass. Som Alsvik antyder, kan dette ha vært tiltenkt Peder Griffenfeld, som da var eier av grevskapet Tønsberg og dermed også av Strømsø. Det berettes også om andre pulpiturer som ble oppført langs veggene (Alsvik, s. 38). I 1776 var det ialt 25 pulpiturer i kirken. Disse ble nummerert av maleren Hans Petersen.

I 1777 foretok man en fullstendig revisjon av bestemmelsene om stoler, pulpiturer og gravsteder i kirken. Det fremgår også av den nye fundatsen at det var en stol for aftensangs-predikanten i koret og vis-à-vis denne en lukket stol for biskopen og presten. Dessuten var det en åpen stol ved døpefonten som ble brukt ved barnedåp. Blant de lukkede stolene lengst fremme i kirken skulle nr. 7 være forbeholdt Strømsøs øvrighet. Den skulle kalles kongens stol og bære kongens kronede monogram. Ifølge den nye fundatsen var dessuten de tre øverste stolene på gulvet forbeholdt dem som gikk til skrifte og «Fredags Communicanterne». Benk nr. 15 og 16 på mannssiden og nr. 16 på kvinnesiden var forbeholdt barna i Strømsø bys fattigskole og her satt også skolemesteren og hans hustru.

To lange benker * i koret, to lange skamler *, 5 benker * i sakristiet, derav en trukket med rødt lær, 7 lange benker * på kirkegulvet, til bruk for fattigfolk (inventarliste 1738/39).

Ved ombyggingen 1841 ble samtlige stoler og pulpiturer fjernet. I stedet ble det satt inn enkle

benker med lav, sveifet vange, oventil forsynt med liten dekklist, og liggende fyllinger i ryggen. Farge: lysegrå med gråhvite fyllinger.

Galleriene fra 1841. Galleriene i nordre og søndre korsarm er trukket helt frem mot vestre søylerad. Galleribjelkene hviler på dragere som bæres av pilarer ved søylene. Vestgalleriet er trukket skrått frem ved vinduene. Brystningen har rektangulære fyllinger i enkelt profilert ramverk.

Orgel * ble anskaffet fra Christiania til innvielsen i 1667. I 1704 ble forært et nytt orgel *. Dette hadde følgende innskrift: «Gud til Ære Kirken til Prydelse haver Herman Melhop og hans Hustrue Anne Gundersdatter dette Orgelverk med sin staffering bekostet og foræret Anno 1704.» Orgelbyggeren Petter Elster flyttet belgene på orgelet i 1741. To år senere ble «belgehuset» malt av Jens Høeland (Høiland). I 1824 ble orgelet reparert av orgelbygger Even Engelstad.

Orgel bygget av Albrechtsen og Christensen, Trondheim 1844. Fasaden, som var tegnet av Grosch og forgylt av F.C. Petersen (Alsvik s. 78), er beholdt og innarbeidet i skjermveggen foran det nåværende orgel. Orgelet ble utvidet og ombygget av Olsen og Jørgensen 1905 og hadde da ialt 17 stemmer. Deler av orgelet er bevart på kirkeloftet.

Orgel bygget av J.H. Jørgensen 1941. Elektrisk, 28 st. og 3 unitst. I kontrakten for utførelsen var det forutsatt at empireorgelets fasade skulle beholdes, men kunne utvides til sidene. Empirefasaden har fyllinger i nedre del. Øvre del har midtfelt med synlige piper i rektangulær ramme. Over pipene og på sidene er det grindverk med diagonale sprosser. Mellom feltene sitter pilastre med riflede skaft og skårne kapiteler. De nye deler på sidene er skapformede og bygget ut ved nord- og sydveggen. Også her er det grindverk med diagonale sprosser. Farver: lysegrønt med gullstaffering. I 1984 gjennomgikk orgelet en større reparasjon.

Skulptur og maleri. Krusifiks, messing, på metallkors, opprinnelig forgylt. Korset har trepassformede armender og står på avtrappet sokkel. Ant. tysk. (Tysk innskrift under sokkelen.) Høyde 61 cm, bredde 34 cm. Anbrakt på alteret.

Krusifiks, bronse, i vigelskapellet, gitt av Kitty Sehland Egelien, 1950.

Relieff med fremstilling av Jesus hos Martha og Maria, sign. Dan Hagerup 1949. Benyttet som altertavle i vigelskapellet. Gitt av Gerda og Atle Braathen 1951.

To malerier av Kåre Mikkelsen Jonsborg 1952 a) Jesus og de små barn, b) bryllupet i Kana. Begge anbrakt i vigelskapellet.

Rituelle kar. Alterkalk (kat. 1972 nr. 4), sølv, forgylt. Kupa fornyet, stpl. på undersiden HN (Hans Nieman d.e.). 6-kantet skaft som løper ut i 6-bladet, gravert avsetning over foten. Flat nodus med 6 knopper samt tunger på over- og undersiden. Foten har vulst og bred rand. Gravert innskrift: «Jacob Nielsøn Berg Annike Mickelsdatter Brassén 1668». På fotranden stpl. to ganger DH (Didrik Hornemann). Høyde 27,3 cm, diameter. 18 cm. Kupa har ny innsats, stpl. Tostrup. – Disk, sølv, forgylt. Gravert hjulkors på kanten. Stpl. HNM (Hans Nieman d.e.). Diameter 18,6 cm.

75 særkalker, sølv, formet som alterkalken. 50 av dem var gitt av C.O. Lund og hustru 1917.

Sognebudskalk (kat. 1972 nr. 13), sølv, forgylt. Kupa har gravert laurbærkrans med innskrift: «Peder Olsøn Løcke. Boel Peders Daatter Møller 1694». Nodus med nedfallende bladkrans. 6-tunget fot med påloddet Kristusfigur. Stpl. HNM (Hans Nieman d.e.). Gravert: V.21 lod 1 1/2 q. Høyde 20 cm, diameter 8 cm. Til kalken hørte en liten vinflaske * av tinn (inv1. 1738/39). Denne var utført av Peder Jensen «kandstøber» 1729. (Kvittering i Drammens Museum)

Oblateske (kat. 1972 nr. 2), sølv. Oval med flatt lokk. På lokket gravert blomsterkrans med alliansevåpen, ett med 3 flammer (?) og ett med 3 liljer, samt «Joannes Nicolai PI. DT 1670» (sogneprest [pastor Loci] Jens Nielsen og hustru Dorothea Toller). På eskens side stpl. HE (Herman Eilertsen Holm). Høyde 5,5 cm, lengde 12 cm, bredde 10 cm.

Vinkanne (kal. 1972 nr. 5), sølv. Konisk korpus med ovalt snitt. På siden gravert alliansevåpen samt innskrift: «Till Guds Ære och H. Kaars Kirckes Altars Zierat er dette geschier forært af WMB JDB den 28 october 1671». (Willum Mechlenburg og Isabella de Bryer.) Profilert lokk med støpt engel på toppen. Hank med perlebord langs utsiden samt bladverk og to englehoder. Som lokk-knapp en støpt pelikan. Foten oval, rund og forsynt med graverte bladmotiver. Stpl. DH (Didrik Hornemann). Høyde 32 cm., lengde 24,5 cm.

Gullsmeden Jacob Smit ble utbetalt to rdr. for en sølv skjenkekanne til alteret 1745. Muligens dreier det seg om en reparasjon av ovenstående kanne.

Vinkrus * med sølvlokk og sølvfot 11 1/4 lod, forært av Daniel Knoff (inventarliste 1682–87). – Vinkrus * reparert av Steffen Kandstøber 1748.

Øse, sølv, forgylt. Skaft med støpt, gotiserende korsform. På bladet gravert: «Til Strømsø Kirke Mai

1917 fra C 0 Lund og hustru». Stpl. Tostrup. L.18,5 cm.

Dåpsfat (kal. 1901 nr. 373), tinn, forsølvet. 8-kantet med bred, flat kant med bule i hvert hjørne. Stpl. med kronet rose og initialer IS. Gravert: «IHVER HANSEN HVID APPELONE JACOBS DAATTER NORANG 1684». Diameter 51, hyde 7,3 cm.

Dåpsfat, (Drammens Mus. 333. Kat. 1901 nr. 374), tinn. 8-kantet, mindre enn ovennevnte fat. Stpl. muligens Kbh. bystpl. Diam. 23 cm, h. 4,4 cm. Omtalt i invl.1738/39.

Kobberfat med drevet rokokkomotiv, ant for profant bruk, plassert i døpefonten i vigselskapellet. Diam. 51,8 cm.

Paramenter. Alterduker. En fin «olmerdug» * nevnes i 1660-årene. I 1680-årene var det tre alterduker *, en av dreiel gitt av Mette salig Caspar Snekkers, og to av damask, den ene med silke- og sølvfrynser.

I 1738/39 nevnes 5 duker *, bl.a. to av damask med kniplinger.

Alterduk * av «kammerdug» med hvitsøm, forært av kjøpmann Henrich Johan Møller og hustru Meretha Sophia Nielsdatter 1748.

To alterduker, hvit lin (Drammens Mus.) a) D. 3941. Bred bord med korsmotiver i sirkler, utført i hvitsøm på tynt stoff. Kniplet kantblonde. Duken 230 x 82 cm, broderiet ca. 264,4 x 22,1 cm. b) D. 3942. Brodert, applikert bord i hvitsøm på tynt stoff. Regencemotiv, tunget kant. Duken 228 x 82 cm. Broderiet 270 x 29 cm. – Alterduk, hvit lin med bred bord i utskårssøm, medaljonger med Guds lam, kors- og kalkmotiver samt blader og drueklaser. Utført og forært av Gudrun Leikaas 1980.

Alterkleder. Antependium * utført 1667 av 8 alen rød og 7 alen grønn «floretenes caf», med gullgaloner og brodert med gul silke. Utført av Jøran Olsdatter, Sidsel Giert Madsens og hennes datter Ingeborg 1667. – Antependium fra 1691 (Drammens Mus. 337) rød filt, sammensatt av fire deler med initialer og årstall, BABB-AMDK ANNO 1691, av gullbånd. (Baltzer Andersen Bredbo og hustru Apollone Michelsdatter Kraft.) L. 464 cm, h. 88 cm. – Antependium * (omtalt som «forheng») av karmoisinrødt klede, forsynt med gull- og sølvfrynser samt gull- og sølvkniplinger. Stjålet før 1738. – Alterklede *, rød fløyel med gullgaloner, forært av borger og Kjøpmann Henrich Johan Møller og hustru Meretha Sophia Nielsdtr. 1748.

To nyere antependier. a) Mørkerød plysj. b) Grønn ull med applikert bladkrans av gulltråd.

Messehagler. Messehagel fra 1669 (kar. 1901 nr. 376. Drammens Mus. 335), fiolett fløyel. På ryggen applikert krusifiks, brodert med gull, sølv og silke. På forstykket kors av sølvbånd. Sølvbånd langs kanten. Rødt for. Høyde 130 cm, bredde 95 cm. Reparert med ny fløyel på skuldrene. Arbeidet ble utført av skredderen Anders Børgesen. Krusifikset ble betalt separat med 23 rdr. 1 ort og 8 skill. til Mons Erich Bøling (Alsvik 1942, s. 52, 88). Antagelig var krusifikset utført i Danmark. – Messehagel *, sort fløyel med gullgaloner, forært av tolder Lachmann og hustru 1703. – Messehagel fra 1725. Rød fløyel. Svakt svunget form. På ryggen applikert korsfestelsesgruppe. Antagelig utført i København. Sydd med silke, sølv- og gulltråd. Johannes holder kalk eller beger i hånden. På forsiden Jahvetegn i stråler. Rosa, glittet linfor. Broderiene er overført til ny fløyel. Den gamle fløyel er i Drammens Mus. (D. 336). Opprinnelig mål rygg: 106 x 84, forstk. 87,5 x 67 cm. Den nye fløyel har disse mål: høyde 100 cm, bredde 83 cm. Forstykket høyde 80 cm, bredde 62 cm. Forært av avdøde stiftamtman Tonsbergs hustru 1725 (Alsvik 1942, s. 51). – I 1751 ble en messehagel «forferdiget» av skredderen Peder Hansen Loss.

Fire nyere messehagler. a) Hvit, korsmønstret lin, casulaformet, gitt av Strømsø kirkeforening 1952. Applikert gaffelkors med brodert engel i krysset, dessuten andre symboler. b) Blåfiolett ull med grågult mønster og grågult gaffelkors med kristogram i krysset. I korsstammen er innvevet små, blåfiolette kors. Design: Hjørdis Knutsen.

Lys grågrønn ull, casulaform, av lignende type som b. Grønt silkefor. Design: Hjørdis Knutsen. d) Grønn ull, casulaform. Smalt kors av vevet ullbånd og stråler brodert med lin- og ulltråd. Utført av Anne Lise Knudtzon og montert i DNH 1977.

Messeserk * gitt av Daniel Knoffs hustru Sissel Giert Madtzens 1665.

Lysstell. Alterstaker (kar. 1901 nr. 371), bronse. Balusterform, båret av tre støpte løver med kule mellom forbenene. Skaftet har kraftig vulst med innskrift mot prikket bakgrunn. På den ene staken: «TIL HERRENS ALTERE VDI STRØMSØENS KIRCKE FORÆRET AF HLVIK (Sic!) MICHELSDAATER S PEDER TØGERSENS VDI LAVRWIG.» På foten sammensatt monogram HMD PTS og årstall 1667. På den andre staken innskrift: «METALLA ÆRA QVIDEM CERNIS TEMPLOQ[VE] DICATA PECTORA SED SOLUS CERNIT AT AXE DEUS.» (Antikt distichon: «Her kan du riktignok se metall (og) malm viet til kirken, men bare Gud i sin himmel ser hjertene.» Overs. ved professor dr. philos Hallvard Magerøy.) Samme monogram. H. 68 cm. Fotens diam. (uten løvene) 29,5 cm.

Et par mindre messingstaker kjøpt av Daniel Knoff i Kbh. 1668. Antagelig identisk med staker i Drammens Mus. (D. 324–325). Høy, nyere lyspipe, bred krave, balusterformet skaft. Kraftig fotvulst. Høyde (med pipe) 53,5 cm, diam. 20,5 cm.

To små alterstaker, sølv. Stpl. Tostrup 1953. Ifølg gravert innskrift gitt av Kirkeforeningen 1953. Høyde 25 cm.

To lysestaker, sølv, stpl. Tostrup, gitt av Edith og Hans Kjær til Vigselskapellet.

5 gamle lysekroner, messing, alle benyttes med levende lys.

a) fra 1671. Opprinnelig 8-armet. På kulen gravert: «ER FOÆRET (Sic!) TIL STRØMSØE KIERCHE AF NIELS NIELSEN BRANDT OC IOHANE MADTZDAATTER 1671.»

b) fra 1672. 30-armet. Armene har knekk og buklete, rosettfornede skåler. Alle armene har et støpt, stående ornament, de nederste har blomsteroppsats, de øvre har palenett. Dessuten er det mellom øvre og nedre rad små prydarmer og prydbøyer, henholdsvis med blomster og perlebånd. Stor kule med gravert innskrift: «DENE KRONE HAFVER WELACHTE MAND SØFFEREN PEDERSEN MED SIN S. HUSTRU MAREN SAMVELSDAATER SAMPTLIGEN BONDIS PAA MOOS GIFUET TIL HEELIGE TREFOLDIGS KIRCKE PAA STROMSOEN I DRAMEN GUD TIL EHRE OCH KIRCKEN TILL BEPRUDELSE OCH SIRADT ANNO 1672 DEN 24 MAY GEMACHET IJN LUBECK.» Kulen har kraver og kongle nederst.

c) fra 1687. 8-armet. Prydarmer med klokker øverst, volutter med blader, brusk og perler samt små perlevolutter. På kulen gravert innskrift: «DENNE KRONE HAFUER ERLIG HØYAGTBAR OG VELFORNEME MAND S HENDRICH MEIER MED SIN KLÆRE HUSTRU ELIG (Sic!) DÿDERIG OG GVDELSKENDE MATZONE (Sic!) MARGARETA MEIERS FORÆRET DEN TIL HELLIG KAARS KIRKCE PAA STRØMSØEN GVD FORNEMMELIG TIL ÆRE OG KIRKEN TIL XIRAT OG BEPRYDELSE 1687 DE 7 MAY.»

d) 16-armet, en arm mangler. Prydklokker, spir og perlebøyer. Stor kule med innskrift: «Michael Gævert Mereta Sophia Rasmusdaatter 1706.»

e) 24-armet. På kulen gravert: «Denne Lyse Krone er gifven Til Gudshuuses Prydelse af Mathias Heiberg og Hans Hustru Helene Frans Datter A° 1720.»

En lysarm * med to piper var festet ved barokk-prekestolen. På den var skrevet: «Peder Andersen Lund Skibsmaler og Tiendeskriver A° 1687.»

3 store og 4 «middelmaadige» messing lyseplater t (1668).

En liten messinglykt * (1668). – En blikklykt * 1752.

Nyere lysstell. 4 store 3-armede messinglampetter av samme type som på den store Lübecker-kronen. Festeplaten er rund, hvelvet og buklet. Montert for elektrisk lys. For øvrig lysstell med messing og glasskupper.

Klokker. Tre klokker i eldre tid. Alle ble beslått av smeden Christian Nielsen 1750. «Storklokken» som ble støpt i Oslo 1667 er bevart. (Drammens Museum nr. 6888.) Den har flg. innskrift: «Baade Jeg oc mine Søstre to, Dertil Guds Huus, som wi iboe, Med Kongelig Naade bekosted er Af Strømsøens Borger, Guds Nafn til Ær: Men alt det Verck dref mest en Mand, Daniel Knof saa heder Hand: Oc støbte mig vdi gamle Obsloe bye Michel Ketzler Sexten Hundret Tresindstuige oc Sive». Diameter 109,3 cm, høyde 102,5 cm. Storklokken hang i kirkens tårn. To mindre klokker, kalt «Fem-Klokken» og «Tolvs-Klokken», begge fra 1666, hang i et klokkehus på kirkegården (revet 1692). Begge ble omstøpt i 1900. «Femklokken» hadde innskrift: Anno Christi MDCLXVI. Naar jeg giver Lyd, Guds Barn! Kom snart til Herrens Huus af Troens Art, At høre Hans Ord i Jesu Navn, Din Siæl til evig Trøst og Gavn. – Michel Ketzler gos mich, Aus dem Feiwer flos ich». (Hesselberg s. 31) «Tolvsklokken» hadde innskrift: «Anno Christi MDCLXVI. En Klokke af Malm er jeg vel støbt: At kalde, [de] som Troe, og erre døbt, Til Herrens huus at komme frem. At høre hans Ord, og holde dem. – Michel Ketzler gos mich. Aus dem Feiwer flos ich». (Hesselberg, s. 31.)

To klokker støpt av O. Olsen Nauen. a) Fra 1900. Diameter 98 cm, høyde 92. cm. b) Fra 1930. Bekostet av Drammen kommune som erstatning for klokken fra 1667. Innskrift: «Ringer jeg til kirke-møde, ringer jeg til ro de døde altid er jeg Herrens tolk, at han samle vil sit folk.» Diameter 116,5 cm, høyde 113,5 cm.

Bøker. En stor tysk bibel *, forært av den første Byskriver i Strømsø, Niels Poulsen, 1679 den 5. oktober.

Alterbibel, Kbh. 1589 (Frederik II's bibel). Innkjøpt til Strømsø kirke 1741. Innbundet i skinn 1761 i følge innskrift: «efter Begjæring af mig Peder Nyeborg Hesselberg».

Nummertavler. 6 nummertavler, 4-kantede med brutte hjørner, profilert list og utskåret, klassisistisk

bekroning med palmett og volutter med rosetter. Hvitmalte med forgylt innskrift: «Før-Efter». Høyde 116 cm, bredde 62,8 cm.

Skip * Forært av Abraham Abrahamsen i Tønsberg 1682-87. – Nytt skip * forært 1702 av Hans Pedersen Moss og hengt opp i søndre korsarm. – Skip, antagelig fra slutten av 1700-årene. Tre dekk med kanoner. Akterspeilet utskåret med balkonger. Øverst kongemonogram C7. To anker. Farger: Skroget grønt med sort kant øverst. To hvite og ett rødt kanondekk. Røde kanonporter. Akterspeilet grønt med gull. L. 125 cm, br. 32 cm, høyde med største mast ca. 145 cm.

Møbler. Kiste (Drammens Mus. 323. Kat. 1901 nr. 377). Eik med jernbeslag. Hanker på hver side. Farge: Rød med grønne beslag og på forsiden hvit innskrift: «Strømsø Kierchis Kiste Anno 1695.» Høyde 53 cm, lengde 87 cm, bredde 50 cm.

«1 Slag stoel med Rødt Læder trokken» † (invl. 1752).

8 nye brudestoler, høyrygget barokktype.

Blomstervaser. To, sølv, fra 1937. Stpl. David-Andersen. Høyde. 29,5 cm. – To, sølv, stpl.

Tostrup. Gitt til vigselkapellet av Edith og Hans Th. Klær. Høyde 21,5 cm.

Tekstiler. «I gammelt Damaskes Haandklæde til Funten» † (invl. 1752).

Brudeteppe (Drammens Mus. 338). Fra slutten av 1600-årene. Grågrønt klede med silkebroderier. Spor etter to våpenskjold omgitt av blomsterkrans. For øvrig strøblomster. Lengde 220 cm, bredde 171 cm. (Teppet er omtalt som likklede i kat. 1919.) Brudeteppe * med to puter * ble kjøpt og forært av jomfru Margretha Røtting i 1700-årene (Alsvik 1942, s. 61).

Gulvtepper. Teppe, rødt, gult og brunt mønstret, på korets gulv og i alterringen. Løper, grågrønn, i midtgangene.

Likkleder *. Et likklede med frynser ble forært av Sidsel Giert Madsens 1671. Antagelig er det identisk med ett av de senere omtalte kleder: 1 gl. Fiint

Sort Klæde med Hviid Adlaskes Korsz paa – 1 grovt Klæde med ullfrynser – 1 Bays Dito – 2de ældre dito» (invl. 1738/39. Se også Alsvik 1942, s. 42.)

Sørgetrekk. I 1756 hadde kirken store utlegg til sørgetrekk (Multom, bay og Planel). I anledning av Fredrik V's død 1766 ble alter, prekestol og orgel forsynt med sørgetrekk (Hesselberg, s. 66).

Tavler, blokker. Fire gamle blokker, henholdsvis en på NF og tre i Drammens Mus.

a) (NF 256–03). Jern, to hengelåser på forsiden. Hjerteformede festebeslag. Høyde 46 cm, bredde 26 cm (uten beslag). b) (Drammens Mus. 1949, kat 1901 nr. 379), Jern. To hengelåser på forsiden. For «Strømsøe Fattigskole». Høyde 37 cm, bredde 21 cm. Returnert fra NF 1911. (Hadde NF nr. 255–03.) c) (Drammens Museum 955). Jern. På forsiden to hengelåser med utsmidd, forsiret kant. Høy bøyde på oversiden. Bunnen mangler. Høyde 36 cm, br. 22 x 23 cm. d) (Drammens Mus. 956). Jern. Låser mangler. Høyde 38,5 cm, bredde 22 cm x 19 cm.

3 «Tafle Punger» * (invl. 1738/39).

5 forgylte tretavler * eller bøsser for ombæring (Alsvik 1942, s. 51).

Bøsse (NF 117–03. kat. 1901 nr. 380), kobber, kuleformet med stett. Bøyde til lås. To hanker av tre. Høyde 28 cm.

6 messingbøsser, runde med inngraverte bibelsteder. Diameter 16 cm.

Tårnur ble anskaffet 1719 fra Schade og Berg i Holland til en pris av 500 gylden. Gullsmeden Hans Nieman satte det opp og hadde tilsyn med det. Etter Niemans død overtok hans svigersønn Jacob Smidt tilsynet. I 1748 ble urskiven pusset opp med sort, hvitt og berlinerblått av maleren Christopher von Dram på Bragernes. (Alsvik 1942, s. 48, 54–55.)

Brannspann. 6 lærs Spann, merket «P.N.B Ao 1693» anskaffet etter storbrannen på Strømsø 1692. (Alsvik 1942, s. 42. Ikke funnet 1982.)